

Punktutslippsundersøkelse

NS-EN ISO 16665:2014

for

Norske Skog Skogn

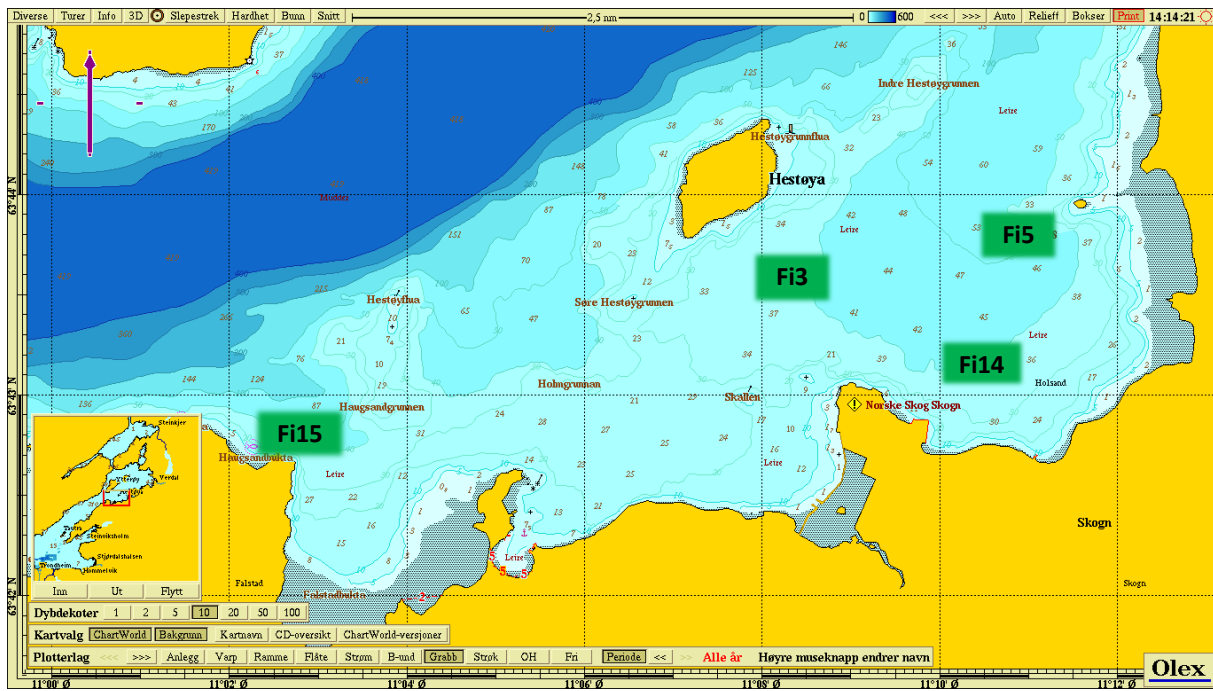
Feltarbeid
Oppdragsgiver

07.06.18
Norske Skog AS

Punktutslippsundersøkelse for Norske Skog Skogn		
Rapportnummer / Rapportdato	MCR-M-18071-Norske Skog Skogn / 27.08.18	
Revisjonsnummer	Revisjonsbeskrivelse	Signatur
-	-	-
Lokalitet		
Lokalitet	Norske Skog Skogn	
	Tillatelse	
	Skogn, Levanger kommune, Trøndelag fylke	
Lokalitetsnummer		
Oppdragsgiver		
Selskap	Norske Skog AS	
Kontaktperson	Per Nonstad	
Oppdragsansvarlig		
Selskap	Åkerblå AS, Nordfrøyveien 413, 7260 Sistranda, Org.nr.: 916 763 816	
Prosjektansvarlig	Odd Helge Tunheim	
Forfatter (-e)	Martin Skarsvåg, Odd Helge Tunheim	
Godkjent av	Embla O. Østebrøt	
Akkreditering	Feltarbeid, fauna og faglige fortolkninger: Ja, Åkerblå AS, Test 252 (NS-EN ISO/IEC 17025). Kjemi: Ja, Kystlab AS, TEST 070 (NS/EN ISO/IEC 17025)	
Distribusjon	<i>Denne rapporten kan kun gjengis i sin helhet. Gjengivelse av deler av rapporten kan kun skje etter skriftlig tillatelse fra Åkerblå AS. I slike tilfeller skal kilde oppgis.</i>	
Sammendrag		
Denne rapporten omhandler en punktutslippsundersøkelse ved lokaliteten Norske Skog Skogn i Levanger, Trøndelag. Formålet med undersøkelsen er å dokumentere nåværende tilstand i resipienten etter krav i utslippstillatelsen og å sammenlikne resultatet med forrige undersøkelse. Denne undersøkelsen viste gode forhold for fauna ved alle stasjoner, og området fremstår som lite påvirket. Siden tidligere undersøkelse har det skjedd små endringer. Det har likevel vært en økning i antall arter og individer ved alle stasjoner, som kan tyde på noe økt belastning av organisk materiale. Verdiene av organisk karbon er stort sett lite endret, eller har gått ned siden forrige undersøkelse. Hele området virker derfor å holde seg på et stabilt nivå med små endringer.		

Forsidefoto: Charlotte Hallerud

Figur 1. Plassering av utslippspunkt (gult kryss), målepunkt for strømundersøkelse (flagg) og antatt influensområde (lilla linje) over oppmålt bunntopografi. Prøvestasjoner er presentert med faunatilstand: blå = Svært/meget god tilstand, grønn = god tilstand, gul = moderat tilstand, oransje = dårlig tilstand og rød = svært/meget dårlig tilstand. Kartet har nordlig orientering og mørkere blå farge representerer dypere områder. Kartdatum WGS84.

Tabell 1. Hovedresultater. Antallet arter og individer er oppgitt per prøvestasjon og Shannon-wiener indeks (H'), Tilstandsverdi (økologisk kvalitetsratio: nEQR) og klassifisering av kobber (Cu) er etter vurdert etter Veileder M608 (2016) og Veileder 02:2013 (2015).

Stasjon/ Parameter	Fi3	Fi8	Fi14	Fi15
Antall arter	107	82	84	94
Antall individ	2660	2326	2262	1826
H'	4,075	3,439	3,501	4,181
nEQR	0,736	0,689	0,721	0,750

Forord

Denne rapporten omhandler en undersøkelse av punktutslipp ved Norske Skog sin fabrikk i Skogn. Det er ikke utarbeidet egen standard for undersøkelse av punktutslipp (settefiskanlegg, kloakk, slakteri osv). Derfor ble denne undersøkelsen utført etter NS ISO 16665 (2014). Vi bruker en del av metodikken fra C-undersøkelser (NS9410 2016) da det er en del fellesnevnerne med hensikten til denne undersøkelsen. Formålet var å beskrive miljøtilstanden i området basert på vann-, sediment-, kjemi- og bunndyrsundersøkelser.

Åkerblå AS er akkreditert for vurdering og fortolkning av resultater etter TEST 252; SFT-Veileder 97:03 og Norsk Standard NS9410 (2016), samt NIVA- rapport 4548 (Berge 2002) og Veileder 02:2013 (2015). Åkerblå AS sitt laboratorium tilfredsstiller kravene i NS-EN ISO/IEC 17025.

Innhold

FORORD	3
INNHOOLD	4
1 INNLEDNING	5
2 MATERIALE OG METODE	6
2.1 OMRÅDE OG PRØVESTASJONER	6
2.2 PRØVETAKING OG ANALYSER	9
2.3 PRODUKSJON.....	12
3 RESULTATER	13
3.1 BUNNDYRSANALYSER	13
3.1.1 Fi3	13
3.1.2 Fi8	15
3.1.3 Fi14	17
3.1.4 Fi15	19
3.3 SEDIMENTANALYSER	21
3.3.1 Sensoriske vurderinger	21
3.3.2 Kornfordeling.....	21
3.3.3 Kjemiske parametere	21
3.4 SAMMENLIGNING	22
4 DISKUSJON	24
4.1.1 Inneværende undersøkelse.....	24
4.1.2 Sammenlikning med tidligere undersøkelse	24
5 LITTERATURLISTE	25
6 VEDLEGG	27
VEDLEGG 1 - FELTLOGG (B-PARAMETERE)	27
VEDLEGG 2 - ANALYSEBEVIS.....	29
VEDLEGG 3 - KLASSIFISERING AV FORURENSNINGSGRAD	31
VEDLEGG 4 - INDEKSBEKRIVELSER	33
VEDLEGG 5- REFERANSETILSTANDER	36
VEDLEGG 6 - ARTSLISTE	38
VEDLEGG 7– BILDER AV SEDIMENT	42

1 Innledning

Bløtbnunnsfauna domineres i hovedsak av flerbørstemark, krepsdyr og muslinger. Artssammensetningen i sedimentet kan gi viktige opplysninger om miljøforholdene ved en lokalitet da de fleste marine bløtbnunnsarter er flerårige og relativt lite mobile (ISO 16665 2014). Miljøforholdene er avgjørende for antallet arter og antallet individer innenfor hver art i et bunndyrsamfunn. Ved naturlige forhold vil et bunndyrsamfunn inneholde mange ulike arter med en relativt jevn fordeling av et moderat antall individer blant disse artene (ISO 16665 2014; Veileder 02:2013 2015). Moderat organisk belastning kan stimulere bunndyrsamfunnet slik at artsantallet øker, mens ved en større organisk belastning i et område vil antallet arter reduseres. Opportunistiske arter, slik som de forurensningsindikerende flerbørstemarkene *Capitella capitata* og *Malacoceros fuliginosus*, vil da øke i antall individer mens mer sensitive arter vil forsvinne (Veileder 02:2013 2015).

De fleste former for dyreliv i sjøen er avhengig av tilstrekkelig oksygeninnhold i vannmassene. I åpne områder med god vannutskiftning og sirkulasjon er oksygenforholdene som regel tilfredsstillende. Stor tilførsel av organisk materiale kan imidlertid føre til at oksygeninnholdet i vannet blir lavt fordi oksygenet forbrukes ved nedbrytning. Terskler og trange sund kan føre til dårlig vannutskiftning, og dermed redusert tilførsel av nytt oksygenrikt vann. Ved utilstrekkelig tilførsel av oksygen kan det ved nedbrytning av organisk materiale dannes hydrogensulfid (H_2S) som er giftig for mange arter. I tillegg til bunndyrsanalyser kan surhetsgraden (pH) og redokspotensial (E_h) måles for å avgjøre om sedimentet er belastet av organisk materiale. Sure tilstander (lav pH) og høyt reduksjonspotensiale (lav E_h) reflekterer lite oksygen i sedimentet og kan indikere en signifikant grad av organisk belastning. Mengden organisk materiale i sedimentet måles som totalt organisk karbon (TOC) og som totalt organisk materiale (TOM; glødetap). I tillegg måles tungmetaller (sink og kobber), fosfor og nitrogen i sedimentene for å vurdere i hvilken grad området er belastet (Veileder 02:2013 2015). C:N forholdet viser i hvilken grad det organiske materialet gir grunnlag for biologisk aktivitet (NS9410 2016), hvor en lav ratio antyder en større mengde tilgjengelig nitrogen og dermed muligheten for høyere biologisk aktivitet.

Når bløtbnunnsfauna brukes i klassifisering, benyttes diversitets og sensitivitetsindeksene; Shannon-Wieners diversitetsindeks (H'), den sammensatte indeksen NQI1 (diversitet og sensitivitet), ES100 (diversitet), International sensitivity index (ISI) og Norwegian sensitivity indeks (NSI). Density Index (DI) er oppgitt for hver stasjon, men er ikke med i samlet vurdering. Hver indeks er tildelt referanseverdier som deler funnene inn i ulike tilstandsklasser. Tilstandsklasser vil ofte kunne gi et godt inntrykk av de reelle miljøforhold, særlig når de vurderes i sammenheng med artssammensetningen i prøvene for øvrig. Slike tilstandsklasser må like fullt brukes med forsiktighet og inngå i en helhetlig vurdering sammen med de andre resultatene. Klima og forurensningsdirektoratet legger imidlertid vekt på indekser når miljøkvaliteten i et område skal anslås på bakgrunn av bløtbnunnsfauna (Veileder 02:2013 2015).

2 Materiale og metode

2.1 Område og prøvestasjoner

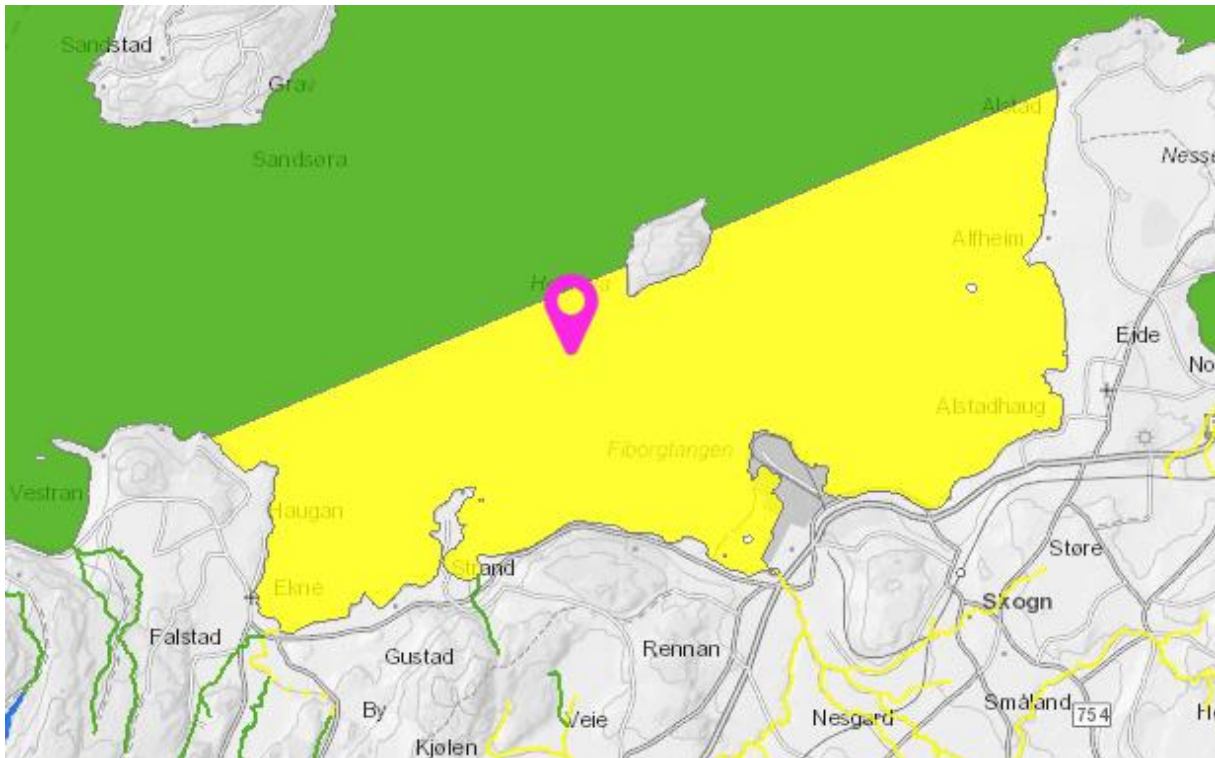
Norske Skog Skogns fabrikkannlegg på Fiborgtangen ligger i indre Trondheimsfjord i Levanger kommune, Trøndelag fylke (Figur 2.1.1). Fiborgtangen ligger i et buktområde med grunn sjøbunn, hvor det i nord går en bratt skråning fra Hestøya, som ligger på kanten av gruntområdet, mot dypere områder av indre Trondheimsfjord. Dybden i resipienten var mindre enn 50 meter. Behandlet område hvor fabrikken har utslippet plassert på 20 meters dybde klassifiseres på vann-nett.no som beskyttet kyst/fjord og ligger i vannforekomst 0320041200-3-C, Haugsandgrunnen – Hestøygrunnen (Figur 2.1.2). Vannforekomsten er klassifisert som moderat på bakgrunn av en undersøkelse som ble utført i 2011.

SINTEF (2012) definerte influensområdet å strekke seg fra Alnesholmen i øst til Strandholmen i vest og ut til Hestøya i nordlig himmelretning. Den samme utbredelse av influensområde ble opprettholdt ved en oppfølgende undersøkelse utført av SINTEF (2016) og i DNV's arbeid av overvåkningsprogram av fjordresipienten (DNV 2017).

En bunndyrsundersøkelse ble utført av SINTEF (2012) hvor 5 stasjoner ble opprettet. Resultatene fra rapporten fra 2012 ble oppdatert til EQR-verdier etter veileder 02:2013 i SINTEF (2016), hvor tilstand fra tre stasjoner (Fi3, Fi8 og Fi15) ble vurdert til tilstandsklasse II, «god».

Figur 2.1.1 Geografisk plassering av Norske skog Skogns fabrikkannlegg (blå sirkel). Kartet har nordlig orientering. Kartdatum WGS84.

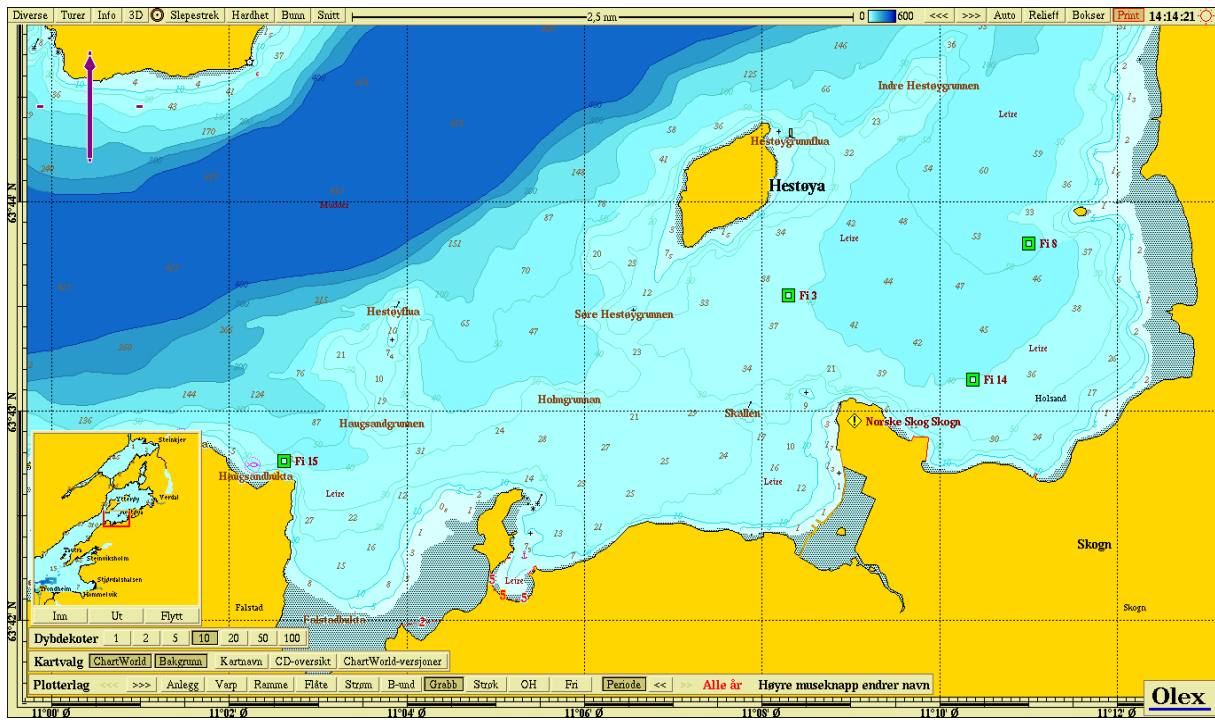

Figur 2.1.2. Vannforekomst 0320041200-3-C Haugsandgrunnen – Hestøygrunnen. Hentet fra vann-nett.no 22.08.18.

Metodisk tilnærming ble basert på et overvåkningsprogram utarbeidet av DNV (2017), hvor stasjonene Fi3, Fi8 og Fi15 ble beholdt for undersøkelsen og en ny stasjon, Fi14, opprettet (Figur 2.1.3 og Tabell 2.1.1). I SINTEF (2012) var det også opprettet en stasjon (Fi13) med beliggenhet med umiddelbar nærhet til utslippspunktet hvor det ikke ble funnet fauna grunnet organisk overbelastning. DNV erstattet stasjonen med en ny stasjon, Fi14, som ble opprettet øst for Fi13 mot Holsandbukta etter forslaget som ble gitt i programmet. I Holsandbukta var det også utslipp av avløpsrensaneanlegg. Plassering av Fi15 ble endret i felt (mot nord) etter fire ikke-akkrediterte grabbhugg på original plassering. Endelig plassering er oppgitt i (Figur 2.1.3).

Tabell 2.1.1 Stasjonsbeskrivelser. Undersøkelsen omfatter kvalitative faunaprøver (FAU), pH- og Eh målinger (PE), kjemiske parametere (KJE), geologiske parametere (GEO). Koordinater er oppgitt med datum WGS84 og avstand fra utslippspunkt og dyp (meter) på prøvestasjonen er oppgitt.

Stasjon	Koordinater	Avstand	Dyp	Parametere
Fi3	63°43.55'N / 11°08.30'Ø		39	FAU, KJE, GEO, PE
Fi8	63°43.80'N / 11°11.00'Ø		53	FAU, KJE, GEO, PE
Fi14	63°43.15'N / 11°10.37'Ø		40	FAU, KJE, GEO, PE
Fi15	63°42.76'N / 11°02.61'Ø		25	FAU, KJE, GEO, PE

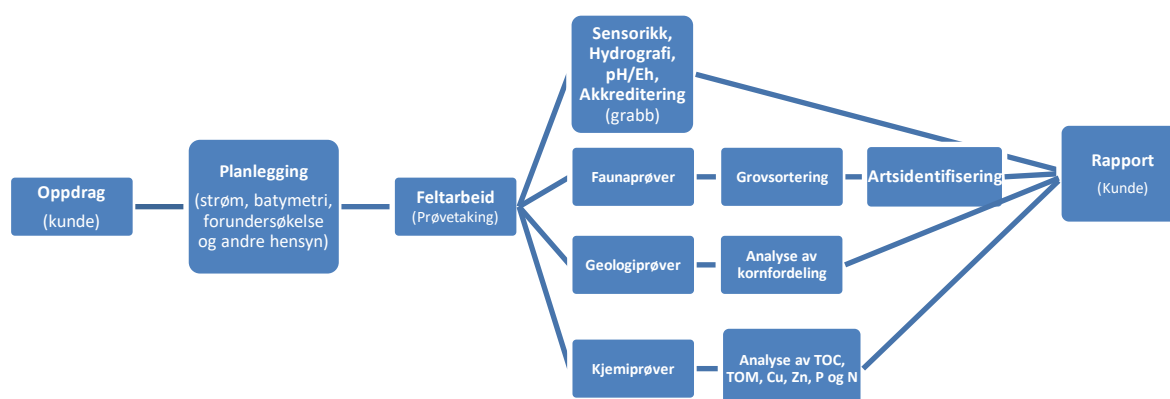

Figur 2.1.3. Stasjonsplassering resipientundersøkelse.

2.2 Prøvetaking og analyser

Uttak av prøver og vurdering av akkrediteringsstatus per grabbhugg ble gjennomført av feltpersonell i henhold til NS9410 (2016) og NS-EN ISO 16665 (2014). Det ble tatt seks grabbhugg på hver prøvestasjon hvor fem ble tatt ut til faunaundersøkelse og én til geologiske- og kjemiske undersøkelser. I felt vurderes prøvene for sensoriske parametere, pH og Eh og om huggene er akkrediterte eller ikke. Vurderingen av akkreditering baseres på om overflaten var tilnærmet uforstyrret og om det ble hentet opp minimum mengde av sediment som er avhengig av type (stein, sand, mudder osv.). Kornfordelingen illustrerer mikroklimaet i en mindre prøve, mens de sensoriske dataene for sediment sammensetningen gjelder hele grabbinnholdet. For faunaundersøkelsen ble de to grabbprøvene i sin helhet vasket i en sikt, fiksert med formalin tilsatt farge (bengalrosa) og nøytralisert med boraks (tabell 2.2.1; vedlegg 1). Analysen av totalt organisk karbon (TOC), totalt organisk materiale (TOM; glødetap) og kornfordeling. (tabell 2.2.2; vedlegg 2) ble analysert av underleverandøren (figur 2.2.1).

Tabell 2.2.1 Prøvetakingsutstyr.

Figur 2.2. 1 Arbeidsflyt.

Utstyr	Beskrivelse
Sedimentprøvetaker	«Van Veen» grabb (KC-denmark/Størksen) på 0,1 m ²
pH-måler	YSI Professional Plus/YSI 1003 pH/ORP Probe kit (#605103)
Eh-måler	YSI Professional Plus/YSI 1003 pH/ORP Probe kit (#605103)
Sikt	Runde hull, 1 mm diameter (KC-Denmark)
GPS og kart	Olex, GPS og kart fra Kartverket, Datum WGS84
Konservering	Boraks og formalin (4% bufret i sjøvann)
CTD	SAIV AS
Annet	Linjal, prøveglass, skje, hevert og hvit plastbalje, kamera

Tabell 2.2.2 Oversikt over arbeid utført av Åkerblå AS (ÅB AS) og underleverandører (LEV) som er benyttet. AK = Akkreditering, K-AS = Kystlab AS,

	LEV	Personell	AK	Standard
Feltarbeid	ÅB AS	Odd Helge Tunheim	TEST 252	NS-EN ISO 16665:2014
Grovsortering	ÅB AS	Jolanta Jagminiene	TEST 252: P21	NS-EN ISO 16665:2014
Artsidentifisering	ÅB AS	Martin Skarsvåg, Evelina Merkyte	TEST 252: P21	NS-EN ISO 16665:2014
Statistiske utregninger	ÅB AS	Torjus Hauvik	TEST 252: P21	NS-EN ISO 16665:2014
Vurdering og tolkning av bunnfauna	ÅB AS	Martin Skarsvåg	TEST 252: P32	V02:2013 (2015), SFT 97:03, NS 9410:2016
Total organisk karbon (TOC)*	K-AS	K-AS*	-	ISO 10694 mod./EN13137A
Kornfordeling	K-AS	K-AS	-	DIN 18123

* Utført av underleverandør til Kystlab AS

Faunaprøver er sortert og identifisert (Horton et al. 2016) av personell i avdelingen for Marine Bunndyr i Åkerblå AS

Utregningen av artsmangfold (ES_{100}) ble utført med programpakken PRIMER (versjon 6.1.6/7, Plymouth Laboratories). Sensitivitetsindeksen AMBI (komponent i NQI1) ble utregnet ved hjelp av programpakken AMBI (versjon 5.0, AZTI-Tecnalia). Alle øvrige utregninger ble utført i Microsoft Excel. Shannon-Wiener diversitetsindeks og Jevnhetsindeksen (J) ble regnet ut i henhold til Shannon & Weaver (1949) og Veileder 02:2013 (2015). ISI- og NSI-indeksene ble beregnet i henhold til Rygg & Norling (2013). AMBI-indeks og NQI1-indeks ble beregnet etter Veileder 02:2013 (Anon 2013). DI-indeks ble beregnet etter Veileder 02:13 (2015), men denne inngår ikke i den normaliserte ratioen for økologisk kvalitet (nEQR). Vurderinger og fortolkninger ble foretatt ut fra Veileder 02:2013 (2015; vedlegg 6).

Artenes toleranse til forurensning er angitt av de fem økologiske gruppene som NSI-indeksen faller under (vedlegg 3 og 6). På grunn av lokal påvirkning helt opp til utslippskilden kan man ofte finne få arter med jevn individfordeling som gjør det uegnet å bruke diversitetsindekser for å angi miljøtilstand. Alle stasjoner bedømmes på bakgrunn av en tilstandsverdi (nEQR) av indeksene: NQI1, Shannon Wiener diversitetsindeks (H'), ES_{100} , ISI og NSI (tabell 2.2.3; vedlegg 4). Det er i tillegg beregnet indekser for nærstasjonen (vedlegg 5).

Tabell 2.2.3 Indekser og forkortelser.

Indeks	Beskrivelse
S	Antall arter i prøven
N	Antall individer i prøven
NQ1	Sammensatt indeks av artsmangfold og ømfintlighet
H'	Shannon-Wiener artsmangfoldindeks
H' _{max}	Maksimal diversitet som kan oppnås ved et gitt antall arter (= $\log_2 S$)
ES ₁₀₀	Hurlberts diversitetsindeks (Kun oppgitt dersom $N \geq 100$)
J	Jevnhetsindeks
ISI	Sensitivitetsindeks (Indicator Species Index)
NSI	Norsk sensitivitetsindeks som angir artenes forurensningsgrad
DI	Individtetthetsindeks («Density Index»)
$\bar{G}$	Grabbverdi: Gjennomsnitt for grabb 1 og 2
$\bar{S}$	Stasjonsverdi: kombinert verdi for grabb 1 og 2
nEQR	Normalisert ratio ("Normalised Ecological Quality Ratio")
Tilstand	Generalisert uttrykk som omfatter tilstandsklasse og miljøtilstand
Tilstandsverdi	Gjennomsnittet av alle indeksenes nEQR-verdi

2.3 Produksjon

I 2017 produserte Norske Skog Skogn 483 600 tonn avispapir hvor det ble benyttet 924 000 m³ tømmer og flis og 111 000 tonn returpapir (Norske Skog Skogn, 2018). Avløpsvannet går gjennom en rensesprosess, hvor slam som skilles ut sendes til destruering. Utslippet til vann er oppgitt i Norske Skog Skogns miljøredegjørelse (2018) som 18 4510 000 m³ kjøle og tetningsvann, 7 780 000 m³ rensesprosessvann, 380 tonn suspendert stoff, 1 831 kjemisk oksygenforbruk, 10 tonn fosfor og 72 tonn nitrogen. Tilstedeværelsen av fiber har blitt vist å påvirke miljøtilstanden ved utslippspunktet.

3 Resultater

3.1 Bunndyrsanalyser

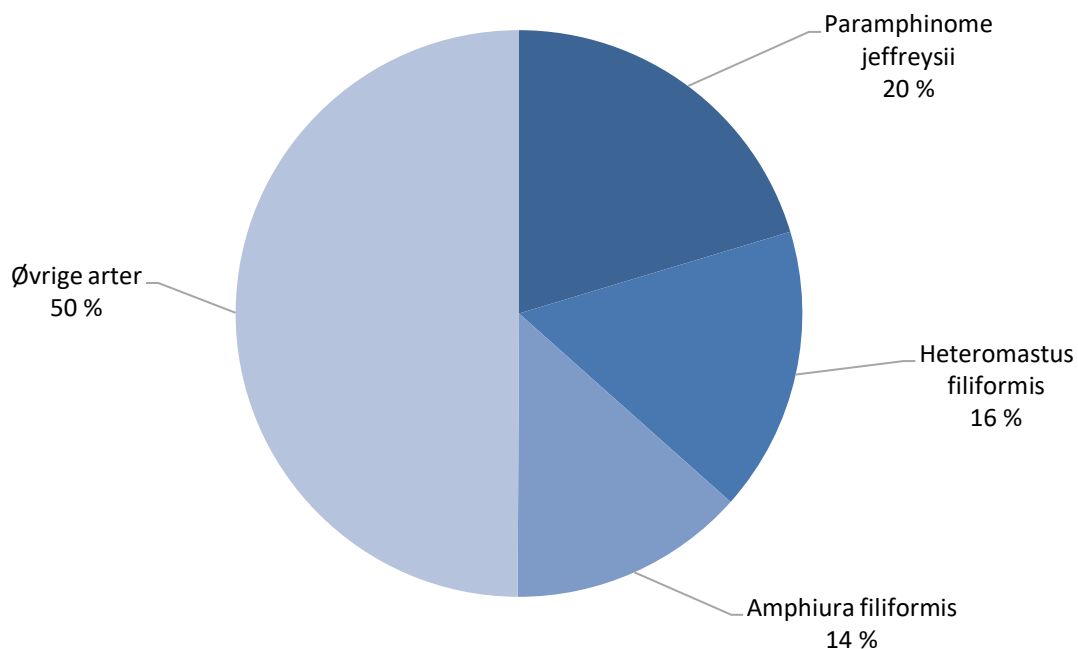
3.1.1 Fi3

Ved Fi3 ble det registrert 2660 individer fordelt på 107 arter (tabell 3.1.1.1, tabell 3.1.1.2 og figur 3.1.1.1). Stasjonen ble klassifisert i midtre del av intervallet for **god tilstand** ut fra veileder 02:2013 (Tabell 3.1.1.2).

Tabell 3.1.1.1 De ti hyppigst forekommende artene ved FI3 oppgitt i antall og prosent, samt fargekoding for NSI-gruppe for de respektive artene. Celler uten bakgrunnsfarge betyr at arten ikke er tildelt NSI-gruppe.

Art	NSI-gruppe	Antall	Prosent (%)
Paramphinome jeffreysii	3	541	20,3
Heteromastus filiformis	4	432	16,2
Amphiura filiformis	3	359	13,5
Amphiura chiajei	2	290	10,9
Pseudopolydora paucibranchiata	4	261	9,8
Ophiura sp.	2	80	3,0
Diplocirrus glaucus	2	69	2,6
Labidoplax buskii	2	45	1,7
Ampharete octocirrata	1	43	1,6
Sipuncula	2	42	1,6
Øvrige arter	-	498	18,7

Forurensningssensitiv (NSI-1)	Forurensningsnøytral (NSI-2)	Forurensningstolerant (NSI-3)	Forurensningstolerant og opportunistisk (NSI-4)	Forurensnings-indikerende (NSI-5)

Figur 3.1.1.1 Fordeling av antall individer for de tre hyppigste artene ved FI3.

Tabell 3.1.1.2 Faunaresultater for FI3 fra grabb 1, grabb 2, grabb 3, grabb 4 og grabb 5 med arts- og individtall i tillegg til indekser for hver grabb. Det er regnet ut gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$) fra de to grabbene. Bestemmende indekser (NQ1, H', ES100, ISI og NSI) er omregnet til en normalisert økologisk verdi (nEQR), både for gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$). $\bar{G}$ -verdiene og $\check{S}$ -verdiene for hver indeks samles separat og endelig tilstandsverdi for denne stasjonen er snittet av disse. Fargene viser hvilken tilstand de ulike indeksverdiene hører til i; blå tilsvarer tilstand «svært god», grønn er «god», gul er «moderat», oransje er «dårlig» og rød er «svært dårlig».

Indeks	Fi3-1	Fi3-2	Fi3-3	Fi3-4	Fi3-5	$\bar{G}$	$\check{S}$	nEQR $\bar{G}$	nEQR $\check{S}$
S	54	49	56	64	58	56	107		
N	393	560	442	648	617	532	2660		
NQ1	0,727	0,711	0,719	0,731	0,715	0,721	0,736	0,695	0,712
H'	3,980	3,518	3,735	4,090	3,925	3,849	4,075	0,694	0,719
J	0,692	0,627	0,643	0,682	0,670	0,663	0,604		
H'max	5,755	5,615	5,807	6,000	5,858	5,807	6,741		
ES100	25,470	20,540	23,880	24,580	23,060	23,506	24,520	0,677	0,688
ISI	8,662	8,421	8,668	9,092	9,496	8,868	9,392	0,730	0,780
NSI	22,680	22,568	22,437	22,718	22,364	22,553	22,552	0,702	0,702
DI	0,544	0,698	0,595	0,762	0,740	0,668	1,375		
Grabb- /stasjonsverdi								0,700	0,720
Tilstandsverdi									0,710

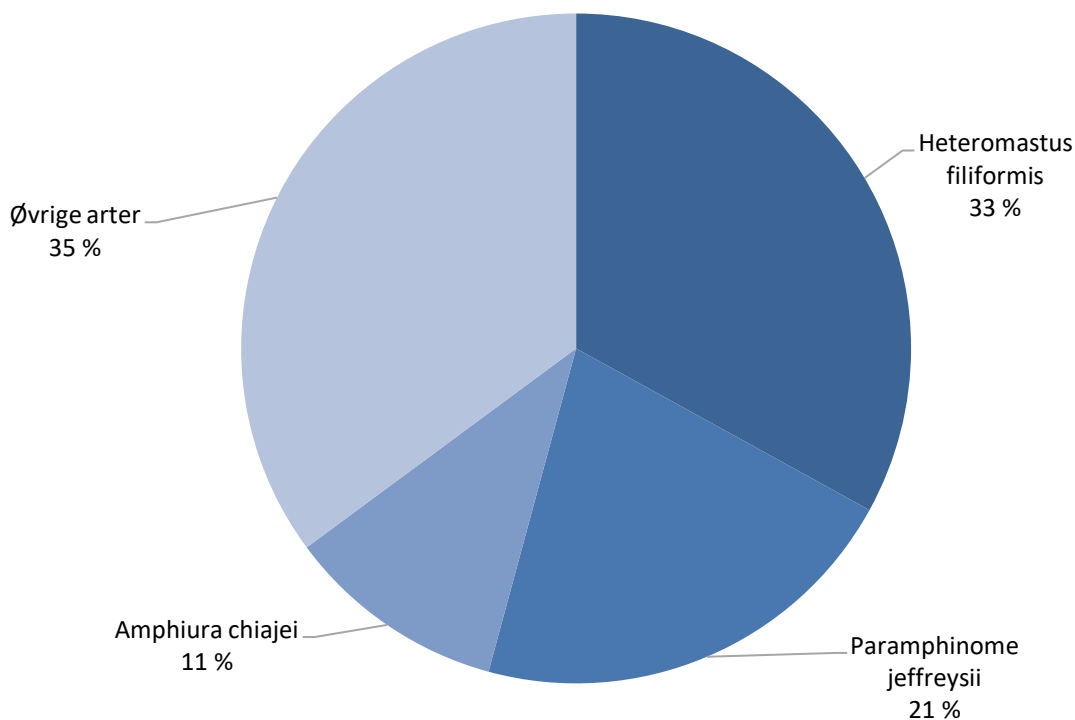
3.1.2 Fi8

Ved Fi8 ble det registrert 2326 individer fordelt på 82 arter (tabell 3.1.2.1, tabell 3.1.2.2 og figur 3.1.2.1). Stasjonen ble klassifisert i nedre del av intervallet for **god tilstand** ut fra veileder 02:2013 (Tabell 3.1.2.2).

Tabell 3.1.2.1 De ti hyppigst forekommende artene ved Fi8 oppgitt i antall og prosent, samt fargekodning for NSI-gruppe for de respektive artene. Celler uten bakgrunnsfarge betyr at arten ikke er tildelt NSI-gruppe.

Art	NSI-gruppe	Antall	Prosent (%)
Heteromastus filiformis	4	768	33,0
Paramphinome jeffreysii	3	493	21,2
Amphiura chiajei	2	248	10,7
Amphiura filiformis	3	152	6,5
Diplocirrus glaucus	2	134	5,8
Chaetozone setosa (artskompleks)	4	73	3,1
Parathyasira equalis	3	62	2,7
Pseudopolydora paucibranchiata	4	54	2,3
Ophiura sp.	2	42	1,8
Thyasira sp.	3	33	1,4
Øvrige arter	-	267	11,5

Forurensningssensitiv (NSI-1)	Forurensningsnøytral (NSI-2)	Forurensningstolerant (NSI-3)	Forurensningstolerant og opportunistisk (NSI-4)	Forurensningsindikerende (NSI-5)

Figur 3.1.2.1 Fordeling av antall individer for de tre hyppigste artene ved Fi8.

Tabell 3.1.2.2 Faunaresultater for FI8 fra grabb 1, grabb 2, grabb 3, grabb 4 og grabb 5 med arts- og individtall i tillegg til indekser for hver grabb. Det er regnet ut gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$) fra de to grabbene. Bestemmende indekser (NQ1, H', ES100, ISI og NSI) er omregnet til en normalisert økologisk verdi (nEQR), både for gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$). $\bar{G}$ -verdiene og $\check{S}$ -verdiene for hver indeks samles separat og endelig tilstandsverdi for denne stasjonen er snittet av disse. Fargene viser hvilken tilstand de ulike indeksverdiene hører til i; blå tilsvarer tilstand «svært god», grønn er «god», gul er «moderat», oransje er «dårlig» og rød er «svært dårlig».

Indeks	Fi8-1	Fi8-2	Fi8-3	Fi8-4	Fi8-5	$\bar{G}$	$\check{S}$	nEQR $\bar{G}$	nEQR $\check{S}$
S	38	28	38	47	40	38	82		
N	693	276	395	485	477	465	2326		
NQ1	0,640	0,611	0,651	0,693	0,687	0,656	0,689	0,628	0,662
H'	3,003	2,768	3,265	3,645	3,568	3,250	3,439	0,628	0,649
J	0,572	0,576	0,622	0,656	0,670	0,619	0,541		
H'max	5,248	4,807	5,248	5,555	5,322	5,236	6,358		
ES100	16,520	16,130	19,000	21,840	19,380	18,574	19,230	0,619	0,626
ISI	8,281	7,935	7,882	7,865	8,159	8,024	8,663	0,650	0,711
NSI	21,220	20,630	21,068	22,007	22,210	21,427	21,491	0,657	0,660
DI	0,791	0,391	0,547	0,636	0,629	0,598	1,317		
Grabb- /stasjonsverdi								0,636	0,661
Tilstandsverdi									0,649

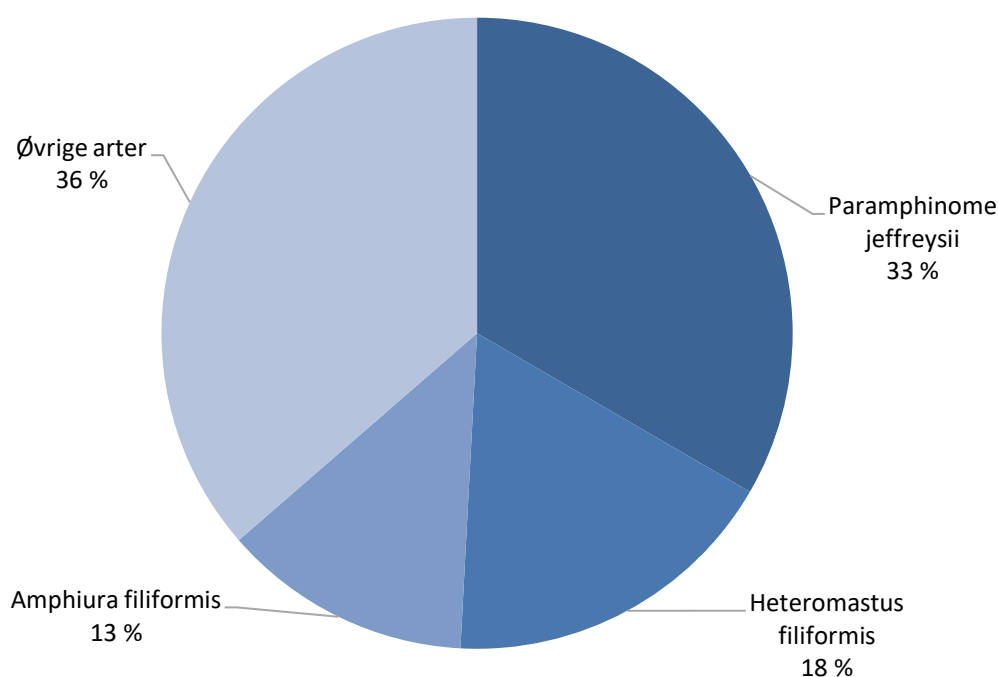
3.1.3 Fi14

Ved Fi14 ble det registrert 2262 individer fordelt på 84 arter (tabell 3.1.3.1, tabell 3.1.3.2 og figur 3.1.3.1). Stasjonen ble klassifisert i nedre del av intervallet for **god tilstand** ut fra veileder 02:2013 (Tabell 3.1.3.2).

Tabell 3.1.3.1 De ti hyppigst forekommende artene ved Fi3 oppgitt i antall og prosent, samt fargekoding for NSI-gruppe for de respektive artene. Celler uten bakgrunnsfarge betyr at arten ikke er tildelt NSI-gruppe.

Art	NSI-gruppe	Antall	Prosent (%)
Paramphinome jeffreysii	3	755	33,4
Heteromastus filiformis	4	395	17,5
Amphiura filiformis	3	289	12,8
Amphiura chiajei	2	195	8,6
Diplocirrus glaucus	2	127	5,6
Pseudopolydora paucibranchiata	4	57	2,5
Pholoe baltica	3	57	2,5
Ophiura sp.	2	41	1,8
Labidoplax buskii	2	25	1,1
Tellimya sp.		23	1,0
Øvrige arter	-	298	13,2

Forurensningssensitiv (NSI-1)	Forurensningsnøytral (NSI-2)	Forurensningstolerant (NSI-3)	Forurensningstolerant og opportunistisk (NSI-4)	Forurensningsindikerende (NSI-5)

Figur 3.1.3.1 Fordeling av antall individer for de tre hyppigste artene ved Fi14.

Tabell 3.1.3.2 Faunaresultater for FI14 fra grabb 1, grabb 2, grabb 3, grabb 4 og grabb 5 med arts- og individtall i tillegg til indekser for hver grabb. Det er regnet ut gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$) fra de to grabbene. Bestemmende indekser (NQ1, H', ES100, ISI og NSI) er omregnet til en normalisert økologisk verdi (nEQR), både for gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$). $\bar{G}$ -verdiene og $\check{S}$ -verdiene for hver indeks samles separat og endelig tilstandsverdi for denne stasjonen er snittet av disse. Fargene viser hvilken tilstand de ulike indeksverdiene hører til i; blå tilsvarer tilstand «svært god», grønn er «god», gul er «moderat», oransje er «dårlig» og rød er «svært dårlig».

Indeks	Fi14-1	Fi14-2	Fi14-3	Fi14-4	Fi14-5	$\bar{G}$	$\check{S}$	nEQR $\bar{G}$	nEQR $\check{S}$
S	40	37	39	46	41	41	84		
N	428	447	502	508	377	452	2262		
NQ1	0,684	0,670	0,689	0,718	0,716	0,695	0,721	0,669	0,696
H'	3,049	3,061	3,430	3,670	3,408	3,324	3,501	0,636	0,656
J	0,573	0,588	0,649	0,664	0,636	0,622	0,548		
H'max	5,322	5,209	5,285	5,524	5,358	5,340	6,392		
ES100	18,560	17,650	19,220	20,720	20,830	19,396	20,110	0,628	0,637
ISI	7,579	7,587	8,212	8,475	7,636	7,898	8,772	0,638	0,721
NSI	21,788	21,825	22,113	22,645	22,497	22,174	22,174	0,687	0,687
DI	0,581	0,600	0,651	0,656	0,526	0,603	1,304		
Grabb- /stasjonsverdi								0,652	0,679
Tilstandsverdi									0,665

3.1.4 Fi15

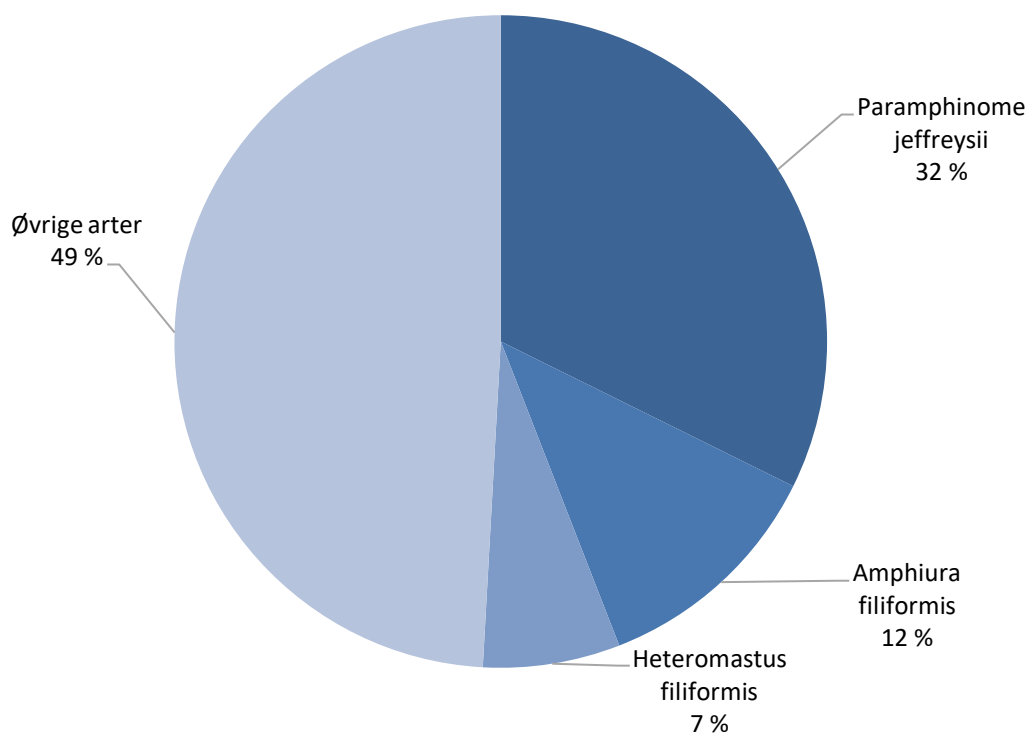
Ved Fi15 ble det registrert 1826 individer fordelt på 94 arter (tabell 3.1.4.1, tabell 3.1.4.2 og figur 3.1.4.1). Stasjonen ble klassifisert i midtre del av intervallet **god tilstand** ut fra veileder 02:2013 (Tabell 3.1.4.2).

Tabell 3.1.4.1 De ti hyppigst forekommende artene ved Fi15 oppgitt i antall og prosent, samt fargekoding for NSI-gruppe for de respektive artene. Celler uten bakgrunnsfarge betyr at arten ikke er tildelt NSI-gruppe.

Art	NSI-gruppe	Antall	Prosent (%)
Paramphinome jeffreysii	3	590	32,3
Amphiura filiformis	3	215	11,8
Heteromastus filiformis	4	124	6,8
Corbula gibba	4	105	5,8
Amphiura chiajei	2	91	5,0
Labidoplax buskii	2	90	4,9
Galathowenia oculata	3	60	3,3
Amphictene auricoma	2	53	2,9
Parvicardium minimum	1	33	1,8
Ophiura sp.	2	32	1,8
Øvrige arter	-	433	23,7

Forurensningssensitiv (NSI-1)	Forurensningsnøytral (NSI-2)	Forurensningstolerant (NSI-3)	Forurensningstolerant og opportunistisk (NSI-4)	Forurensningsindikerende (NSI-5)

Figur 3.1.4.1 Fordeling av antall individer for de tre hyppigste artene ved Fi15.

Tabell 3.1.4.2 Faunaresultater for Fi15 fra grabb 1, grabb 2, grabb 3, grabb 4 og grabb 5 med arts- og individantall i tillegg til indekser for hver grabb. Det er regnet ut gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$) fra de to grabbene. Bestemmende indekser (NQ1, H', ES100, ISI og NSI) er omregnet til en normalisert økologisk verdi (nEQR), både for gjennomsnittlig- ($\bar{G}$) og stasjonsverdi ($\check{S}$). $\bar{G}$ -verdiene og $\check{S}$ -verdiene for hver indeks samles separat og endelig tilstandsverdi for denne stasjonen er snittet av disse. Fargene viser hvilken tilstand de ulike indeksverdiene hører til i; blå tilsvarer tilstand «svært god», grønn er «god», gul er «moderat», oransje er «dårlig» og rød er «svært dårlig».

Indeks	Fi15-1	Fi15-2	Fi15-3	Fi15-4	Fi15-5	$\bar{G}$	$\check{S}$	nEQR $\bar{G}$	nEQR $\check{S}$
S	50	48	53	52	52	51	94		
N	307	390	413	347	369	365	1826		
NQ1	0,750	0,731	0,728	0,745	0,743	0,739	0,750	0,715	0,727
H'	4,034	4,112	3,882	4,027	3,922	3,995	4,181	0,711	0,731
J	0,715	0,736	0,678	0,706	0,688	0,705	0,638		
H'max	5,644	5,585	5,728	5,700	5,700	5,672	6,555		
ES100	27,900	29,550	26,770	28,520	27,310	28,010	28,140	0,730	0,731
ISI	8,467	8,507	7,556	8,362	8,578	8,294	9,048	0,676	0,747
NSI	22,702	22,573	21,988	22,458	22,618	22,468	22,449	0,699	0,698
DI	0,437	0,541	0,566	0,490	0,517	0,510	1,212		
Grabb- /stasjonsverdi								0,706	0,727
Tilstandsverdi									0,716

3.3 Sedimentanalyser

3.3.1 Sensoriske vurderinger

I hovedsak hadde sedimentet farge, bestod av silt og leire det ikke ble registrert noe lukt, konsistensen var myk. Det ble ikke registrert nevneverdig mye naturlig organisk materiale (planter, blader, kvister, tang, annet) ved noen av stasjonene. Det ble heller ikke registrert gassdannelse eller beggiatoa. Samtlige prøvehugg var akkreditert bortsett fra to stasjoner (Fi3 og Fi15) som hadde lavt volum (Vedlegg 1).

3.3.2 Kornfordeling

Kornfordelingen viser at disse prøvene i hovedsak bestod av leire og silt men også en del sand (Tabell 3.3.2.1).

Tabell 3.3.2.1 Kornfordeling. Leire og silt er definert med kornstørrelser < 0,063 mm, sand er definert med kornstørrelser fra 0,063 – 2 mm, og grus er definert med kornstørrelser > 2 mm. Manglende data er merket med i.a.

Stasjon	Silt og Leire (<0,063 mm)	Sand (0,063-2mm)	Grus (> 2 mm)
Fi3	56	45	3
Fi8	58	44	1
Fi14	57	42	1
Fi15	56	45	1

3.3.3 Kjemiske parametere

Verdiene for pH og E_h ble klassifisert med tilstand II god ved stasjon Fi8, og tilstand I meget god ved de resterende stasjonene. (Tabell 3.3.3.1).

Tabell 3.3.3.1 pH- og E_h-verdier fra sedimentoverflaten. Beregnet poengverdi går fra 0 til 5 hvor 0 er best. Tilstanden går fra 1 til 4 hvor 1 er meget god, og 4 er meget dårlig (NS 9410 2016). Manglende data er merket med i.a.

Stasjon	pH	E _h	pH/E _h poeng	Tilstand
Fi3	7,4	65	1	1/ Meget god
Fi8	7,4	-1	2	2/ God
Fi14	7,5	8	1	1/ Meget god
Fi15	7,4	47	1	1/ Meget god

Innholdet av karbon (nTOC) klassifisert med tilstand III (dårlig) for stasjon Fi14, og tilstandsklasse I (svært god) for de andre stasjonene. (Fi3; Fi8; Fi15). Øvrige kjemiske parametre ble ikke målt i denne undersøkelsen.

Tabell 3.3.3.2 Kjemiske parametere i sedimentet etter innholdet av tørrstoff (TS). Tilstand (TS) er oppgitt etter Veileder M608 (2016) normalisert TOC (nTOC; mg/g).

Stasjon	TOC	nTOC	TK
Fi3	9000	17,0	I
Fi8	12000	19,6	I
Fi14	26000	33,7	III
Fi15	5300	13,2	I

3.4 Sammenligning

3.4.1 Sammenligning av fauna

Tre av stasjonene ble også undersøkt i 2012 (Sintef 2012), og er derfor sammenliknet. Det har ikke vært nevneverdige endringer, bortsett fra ved Fi15 der Shannon wiener indeksen har gått en tilstandsklasse ned. Ellers har antall arter og individ økt ved samtlige stasjoner, og det er en endring i dominerende art ved to av stasjonene.

Tabell 3.4.1.1. Sammenligning av bunnfauna. Verdier markert i kursiv er tatt med for sammenligningsgrunnlag, men har ikke inngått i vurdering av stasjonen i undersøkelsen. Verdiene er farget etter klassifisering. Ingen av klassifiseringene er oppdatert etter grenseverdier gjeldende pr. d.d.

Stasjon	Antall arter/individer	Hyppest forekommende art	H'	NQI1	nEQR	Tilstand
Fi3 2018	107/2660	<i>Paramphinome jeffreysey</i>	4,075	0,736	0,710	God
Fi3 2012	57/415	<i>Heteromastus filiformis</i>	3,987	0,713	0,716	God
Fi8 2018	82/2326	<i>Heteromastus filiformis</i>	3,439	0,689	0,649	God
Fi8 2012	47/530	<i>Heteromastus filiformis</i>	3,786	0,739	0,709	God
Fi15 2018	94/1826	<i>Paramphinome jeffreysey</i>	4,181	0,750	0,716	God
Fi15 2012	58/250	<i>Heteromastus filiformis</i>	5,072	0,785	0,786	God

3.4.2 Sammenligning av kjemiske data

To stasjoner ble sammenlignet for karbon (n TOC). Ved stasjon Fi3, har nivåene gått ned fra siste måling i 2012 og er nå i tilstandsklasse I god. Ved stasjon Fi8, har nivåene holdt seg stabile og det er ingen endring i tilstandsklassen (Tabell 3.4.2.1).

Tabell 3.4.2.1 Sammenligning av organisk karbon (nTOC) og tilstandsklasse

Stasjon	nTOC	TK
Fi3 2018	17,0	I
Fi3 2012	29,9	III
Fi8 2018	19,6	I
Fi8 2012	16,3	I

4 Diskusjon

4.1.1 Inneværende undersøkelse

Faunaresultatene viste gode forhold ved alle stasjoner. Stasjonene var relativt like, og det var stort sett de samme dyrene som dominerte ved hver stasjon. De to børstemarkartene *Paramphinome jeffreysey* og *Heteromastus filiformis* var blant de tre vanligste artene ved alle stasjonene. Førstnevnte art er forurensningstolerant, mens *Heteromastus filiformis* er en forurensningstolerant opportunistisk art, dette kan tyde på noe påvirkning ved alle stasjoner. Det er likevel mest sannsynlig at artene er naturlig forekommende i området. For eksempel er *Heteromastus filiformis* erfaringsmessig ofte tallrik på leirbunn, som er den dominerende bunntypen i området, mens *Paramphinome jeffreysey* ofte er å finne også på upåvirkede lokaliteter. Det er tillegg en god del forurensningsnøytrale arter blant de ti vanligste ved alle stasjoner som indikerer gode forhold.

Nivåene av karbon (nTOC), var i beste tilstandsklasse ved tre av stasjonene (Fi3, Fi14, Fi15), dette tyder også på gode forhold. Stasjon Fi8 skilte seg noe ut ved at nivåene av organisk karbon var noe høye (tilstandsklasse III- dårlig), dette skyldes sannsynligvis naturlig akkumulering av organisk materiale da stasjonen var plassert i et dyppunkt (Figur 2.1.3). Ellers var faunaen her lik som ved de andre stasjonene, og stasjonen bærer ikke preg av forurensning.

To av stasjonene ble ikke akkrediterte for volum (Fi3 og Fi15), men dette ansees ikke å ha hatt vesentlig betydning for resultatet da det likevel ble funnet mange arter ved disse stasjonene. Bunntypen var lik ved alle stasjoner, det var små forskjeller mellom grabbene og resultatene ansees derfor å være godt representert bare for hele området.

4.1.2 Sammenlikning med tidligere undersøkelse

Siden forrige undersøkelse har arts og individantallet økt ved alle stasjoner, og ved en stasjon (Fi8), er Shannon- wiener tilstandsklassen endret. Dette kan tyde på en økt gjødslingseffekt siden forrige undersøkelse, men kan også skyldes naturlige variasjoner. Endringene i indeksene er uansett små. Ellers er det for øvrig ingen store endringer blant de ti vanligste artene ved noen stasjoner siden forrige undersøkelse (Havbrukstjenesten 2015), bortsett fra at det er endringer i dominerende art ved to av stasjonene. Målingene av karbon (nTOC), viste en forbedring ved stasjon Fi3 i forhold til forrige måling (Tabell 3.4.2.1), ellers er det også ubetydelige endringer i nTOC fra forrige måling. Samlet sett har derfor forholdene i området holdt seg stabile og endret seg lite fra forrige undersøkelse.

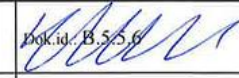
5 Litteraturliste

- Bakke et al. (2007). Veileder for klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann, revidering av klassifisering av metaller og organisk miljøgifter i vann og sedimenter. *Klif publikasjon ta 2229:2007*.
- Berge G. (2002). Indicator species for assessing benthic ecological quality in marine waters of Norway. *NIVA-rapport 4548-2002*.
- Borja, A., Franco, J., Perez, V., (2000). A marine biotic index to establish the ecological quality of soft-bottom benthos within European estuarine and coastal environments. *Marine Pollution Bulletin 40 (12), 1100–1114*
- Bray JR, Curtis JT. (1957). An ordination of the upland forest communities of Southern Wisconsin. - *Ecological Monographs 27:325-349*.
- Carpenter EJ and Capone DJ. 1983. *Nitrogen in the marine environment*. Stony Brook, Marine Science Research Center. 900p
- DNV (2017). *Resipientundersøkelse Skogn Program 2018*. Norske Skog Skogn AS. Dokumentnr.: 116IOLXR-4.
- Faganelli J, Malej A, Pezdic J and Malacic V. 1988. C:N:P ratios and stable C isotopic ratios as indicator of sources of organic matter in the Gulf of Trieste (northern Adriatic). *Oceanologia Acta 11: 377-382*.
- Gray JS, Mirza FB. (1979). A possible method for the detection of pollution-induced disturbance on marine benthic communities. - *Marine Pollution Bulletin 10:142-146*.
- Havbrukstjenesten 2015, Nye indekser for Skogn Q:\MILJØ\6 Marine Bunndyr\Rapporter\Sintef\2015\Nye indekser for Skogn
- Horton et al. (2016) World Register of Marine Species. Available from <http://www.marinespecies.org> at VLIZ. Accessed 2016-10-20. doi:10.14284/170 //www.marinespecies.org at VLIZ. Accessed 2016-10-20. doi:10.14284/170.
- Molvær J, Knutzen J, Magnusson J, Rygg B, Skei J, Sørensen J. (1997). *Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann. Kortversjon*. SFT-veiledning nr. 97:03. 36 s.
- Norske Skog Skogn (2018). *Norske Skog Skogn AS Helse, miljø og sikkerhet*. Tilgjengelig på url: <https://docplayer.me/80799239-Norske-skog-skogn-as-helse-miljo-og-sikkerhet.html>.
- NS 4764 (1980). Vannundersøkelse. Tørrstoff og gløderest i vannslam og sedimenter. Norges standardiseringsforbund.
- NS-EN ISO 16665 (2014). Vannundersøkelse, Retningslinjer for kvantitativ prøvetaking og prøvebehandling av marin bløtbunnsfauna (ISO 16665:2014). Standard Norge
- Pearson TH, Rosenberg R. (1978). Macrobenthic succession: in relation to organic enrichment and pollution of the marine environment. - *Oceanography and Marine Biology an Annual Review 16:229-311*.
- Pearson TH, Gray JS, Johannessen PJ. (1983). Objective selection of sensitive species indicative of pollution-induced change in benthic communities. 2. Data analyses. - *Marine Ecology Progress Series 12:237-255*.

- Pielou EC. (1966). The measurement of species diversity in different types of biological collections. - *Journal of Theoretical Biology* 13:131-144.
- Rygg B. & Nordling K. (2013). Norwegian Sensitivity Index (NSI) for marine macroinvertebrates, and an update of Indicator Species Index (ISI). NIVA-rapport 6475-2013.
- Rygg B, Thélin, I. (1993). Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann, kortversjon. - *SFT-veiledning* nr. 93:02 20 pp.
- Shannon CE, Weaver, W. (1949). *The mathematical theory of communication*. - University of Illinois Press, Urbana. 117 s.
- SINTEF (2016). *Miljøundersøkelse i sjøområdene utenfor Norske Skog Skogn AS, Levanger kommune*. Rapport nr.F27592. 34 s.
- SINTEF (2012). *Miljøundersøkelse i sjøområdene utenfor Norske Skog Skogn AS*. Rapport nr. SFH80 F23726. 24 s.
- Torrissen O, Hansen P. K., Aure J., Husa V., Andersen S., Strohmeier T., Olsen R.E. (2016) *Næringsutslipp fra havbruk – nasjonale og regionale perspektiv*. Rapport fra Havforskningen, Nr.21-2016. Havforskningsinstituttet, Bergen. ISSN 1893-4536
- Veileder 02:2013 (2015) Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk Klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver. Revidert 2015. Direktoratgruppa for gjennomføring av vandirektivet/Miljøstandardprosjekt.
- Veileder M-608 (2016). Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. Miljødirektoratet.

6 Vedlegg

Vedlegg 1 - Feltlogg (B-parametere)

				Dok.id.: B.5.5.6 	
Feltskjema / feltlogg ~~undersøkelser~~				Skjema	
Utarbeidet av: AK/ANH		Godkjent av: Anette Narmo Hammerøld		Sidenr: 1 av 2	
Versjon: 10.00		Gjelder fra: 14.12.2017			

Kunde	NORSK SKOG SKOGN					Lokalitet/P.nr	SKOGN					
Dato	07.06.18					Toktleder	O H TUNHEIM					
Prøvetaking	START: 10:30 SLUTT: 15:15					Alt Personell	M. Skarsvåg + Evelina					
Vær	8 m/s V, 10°C, bygevær					Sjøtemperatur	14, 10°C					
Utsyr ID / Kalibrering	Grab;	Sil;	Eh;	pH:	pH- kalibrering: ok	Sjø; Eh: 186	pH: 8,26					
Stasjon nr/navn	1 F: 8					F: 14 ²						
Posisjon N / Ø	63°43.80 / 11°11.00					63°43.15 / 11°10.37						
Dybde (meter)	53					40						
Hugg nr	1	2	3	4	5	KJE/GE 6	1	2*	3	4	5	KJE/ 6 GFO
Antall forsøk	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Akkreditert hugg overflate (ja/nei)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Akkreditert hugg volum (ja/nei)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Volum (cm)	4,5	5	3	3,5	4	4	3	1,5	3	2	2,5	2,5
Antall flasker	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	
pH	7,38						7,45					
Eh (mV)	-14						8					
Sediment	Skjellsand											
	Sand											
	Grus											
	Mudder											
	Silt	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Leire	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Steinbunn											
Farge	Lys/Grå (0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Brun/Sort (2)											
Lukt	Ingen (0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Noe (2)											
	Sterk (4)											
Kons	Fast (0)											
	Myk (2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Løs (4)											
Merknader / avvik:							* Grabb 2 innehatt skjal.					

Grabb ~~7~~ 6 kontaktet Ht kjemi & Geologi

				Dokument: B.5.5.23	
Feltskjema / feltloggundersøkelser				Skjema	
Vårhåndtaker:	Geokjemist:	Varenummer:	Gjelder for:	Side nr:	
AK ANH	Alette Narmo Hamnerold	10.00	14/2/2019	1 av 2	

Kunde						Lokalitet/P.nr						
Dato						Toktleider						
Prøvetaking	START:				SLUTT:			Alt Personell				
Vær						Sjøtemperatur						
Utsyr ID / Kalibrering	Grab;	Sil;	Eh;	pH:	pH- kalibrering:	Sjø; Eh:	pH:					
Stasjon nr/navn	F; 3 1					F; 15 2						
Posisjon N / Ø	63° 43.55 / 11° 08.30					63° 42,76 / 11° 02.61						
Dybde (meter)	39					25						
Hugg nr	1	2	3	4	5	^{Grab} 15	1	2	3	4	5	^{Grab} 15
Antall forsøk	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Akkreditert hugg overflate (ja/nei)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Akkreditert hugg volum (ja/nei)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Volum (cm)	6	7	6,5	7	7,5	5,5	7	8	7,5	7,5	8	8,5
Antall flasker	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
pH	7,39					7,44						
Eh (mV)	65					47						
Sediment	Skjellsand											
	Sand											
	Grus											
	Mudder											
	Silt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Leire	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Steinbunn											
Farge	Lys/Grå (0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Brun/Sort (2)											
Lukt	Ingen (0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Noe (2)											
	Sterk (4)											
Kons	Fast (0)											
	Myk (2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Løs (4)											
Merknader / avvik:												

Grab 15 i Bøddel til kjemi og geologi

Stasjon F. 15 flyttet etter 4 bon / ikke akkrediterte hugg. Ny plassert vurdert å gi mer representative sedimentprøver.

Vedlegg 2 - Analysebevis

Avdeling Namdal

Åkerblå AS
916763816
Nordfroyveien 413
7260 SISTRANDA

Dato: 05.07.2018
Prøve ID: N2018-5440
ver 1

ANALYSERESULTATER

Prøvemottak: 15.06.18

Analyseperiode: 15.06.18 - 05.07.18

Prøvetaker: Oppdragsgiver

2018-5440-1

Sedimenter fra saltvann

Tatt ut: 07.06.18

Merket: Norske skog

Referanse: Norske skog Fi -3 18071

Parameter	Metode	Resultat	Enhet	Målesikkerhet
Totalt organisk karbon, TOC	4) ISO10694mod./EN13137	9000	mg/kg TS	
Normalisert TOC	Beregnet TOC63	17,0	mg/g TS	
Finstoff (<63µ)	DIN 18123	56	%	
Sand (63-2000 µm)	DIN 18123	45	%	
Grus (>2000 µm)	DIN 18123	3	%	

2018-5440-2

Sedimenter fra saltvann

Tatt ut: 07.06.18

Merket: Norske skog

Referanse: Norske skog Fi - 8 18071

Parameter	Metode	Resultat	Enhet	Målesikkerhet
Totalt organisk karbon, TOC	4) ISO10694mod./EN13137	12000	mg/kg TS	
Normalisert TOC	Beregnet TOC63	19,6	mg/g TS	
Finstoff (<63µ)	DIN 18123	58	%	
Sand (63-2000 µm)	DIN 18123	44	%	
Grus (>2000 µm)	DIN 18123	<1	%	

2018-5440-3

Sedimenter fra saltvann

Tatt ut: 07.06.18

Merket: Norske skog

Referanse: Norske skog Fi - 14 18071

Parameter	Metode	Resultat	Enhet	Målesikkerhet
Totalt organisk karbon, TOC	4) ISO10694mod./EN13137	26000	mg/kg TS	
Normalisert TOC	Beregnet TOC63	33,7	mg/g TS	
Finstoff (<63µ)	DIN 18123	57	%	
Sand (63-2000 µm)	DIN 18123	42	%	
Grus (>2000 µm)	DIN 18123	<1	%	

2018-5440-4

Sedimenter fra saltvann

Tatt ut: 07.06.18

Merket: Norske skog

Referanse: Norske skog Fi - 15 18071

Parameter	Metode	Resultat	Enhet	Målesikkerhet
Totalt organisk karbon, TOC	4) ISO10694mod./EN13137	6300	mg/kg TS	
Normalisert TOC	Beregnet TOC63	13,2	mg/g TS	
Finstoff (<63µ)	DIN 18123	56	%	
Sand (63-2000 µm)	DIN 18123	45	%	
Grus (>2000 µm)	DIN 18123	<1	%	

Laboratoriet er ikke akkreditert for prøvetaking eller vurdering og fortolkning av prøveresultater.

Målesikkerhet fles ved henvendelse laboratoriet.

Resultater gjelder kun mottatt prøve. Rapporten skal ikke gjengis i utdrag uten vår skriftlige godkjenning.

Side 1 av 2

Fornavn

Postboks 433
7801 Namsos

E-mail: namdal@kystlab.no
www.kystlab.no

Telefax:

74 21 24 40

Org nr:

NO: 986 208 933 MVA

Dato: 05.07.2018
Prøve ID: N2018-5440
ver 1

< bety: Mindre enn

*) Laboratoriet er ikke akkreditert for denne analysen
4)

Informasjon vedr. forbehandlingsprosedyrer

Prøvene tørkes ved 105°C før prøvene siktes for bestemmelse av korngradering. For elementanalyser og TOC tas det ut prøver fra fraksjonen som er mindre enn 2000µ.

Elementer bestemmes i et salpetersyreuttrekk (løst opp i sterk salpetersyre og hydrogenperoxid under trykk).

Kjeldahl-N bestemmes i prøven før tørking for ikke å miste flyktige nitrogenforbindelser. Resultatet korrigeres for tørrstoffinnhold ved rapportering.

Normalisert TOC blir beregnet etter $[TOC(g/kg)] + (18 * (1 - ([FINSTOFF]/100)))$

Med hilsen Kystlab AS

Johan Ahlin
Avdelingsleder Namdal

Kopi til
Arild (E-mail)
Jan Landro (E-mail)

Vedlegg 3 - Klassifisering av forurensningsgrad

Endringer i klassifisering av artenes forurensningsgrad; system (V3.1) og språkbruk (V3.2).

V3.1 System: Overgang fra AMBI til NSI

Med bakgrunn i rapporten «*Norwegian Sensitivity Index (NSI) for marine macroinvertebrates, and an update of Indicator Species Index (ISI)*» (Rygg & Norling, 2013) har Åkerblå AS avd. Marine Bunndyr konkludert med å bruke artenes NSI-verdi istedet for AMBI-verdi for å angi forurensningsgrad (forurensingssensitiv, -tolerant osv). Ettersom Rygg & Norling konkluderte med at NSI viste bedre korrelasjon med norske resipienter enn hva AMBI gjorde velger vi å ta utgangspunkt i de økologiske gruppene som artenes NSI verdi faller under.

Ettersom NSI er laget med bakgrunn i å dekke samme bruksområde som AMBI i norske resipienter, er den økologiske gruppeinndelingen basert på utgangspunktet for AMBI-indeksen (Borja et al., 2000). Artene som har blitt klassifisert i AMBI-systemet er delt inn i fem økologiske grupper basert på toleransen ovenfor organisk tilførsel i sedimentene. Utgangstilstanden er beskrevet som ikke tilført organisk materiale (lett ubalanse er noe organisk tilførsel osv):

Gruppe 1 – Arter som er veldig sensitive til organisk tilførsel og arter som er tilstede ved ikke forurensede forhold (utgangstilstand). Denne gruppen inkluderer karnivore spesialister og noen rørbyggende flerbørstemarkere (Benevnelse - forurensingssensitive).

Gruppe 2 – Arter som er helt, eller til en viss grad, likegyldig til organisk tilførsel. Alltid tilstede i lave tettheter med ikke-betydelige variasjoner over tid (fra utgangstilstand til lett ubalanse). I denne gruppe inkluderes «suspension feeders», mindre selektive karnivorer og åtseletere (Benevnelse - forurensingsnøytrale).

Gruppe 3 – Arter som er tolerante ovenfor organisk tilførsel. Disse artene kan også forekomme under normale tilstander, men blir stimulert av organisk tilførsel. Denne gruppen inkluderer overflate «deposit feeders» som noen rørbyggende flerbørstemarkere (Benevnelse - forurensingstolerante).

Gruppe 4 – Andre orden opportunister (lett til markert ubalanserte situasjoner). I hovedsak små flerbørstemarkere; «subsurface deposit-feeders» som f.eks cirratulider (Benevnelse - Opportunistisk, forurensingstolerant)

Gruppe 5 – Første orden opportunister (markert ubalanserte situasjoner) (Benevnelse - Forurensingsindikerende art).

V3.2 Språkbruk: Endringer

Etter en re-tolkning av Borja et al. (2000) velger vi å endre noe på språkbruken ang. benevnelsen til de forskjellige økologiske gruppene. Nedenfor har vi satt opp en oversiktstabell fra tidligere benevnelse til den nye benevnelsen:

Tabell V3.1 Oversikt over reviderte benevnelser for inndeling av AMBI/NSI i økologiske grupper.

Økologisk gruppe	Gammel benevnelse	Ny benevnelse
1	Svært forurensingssensitiv	Forurensingssensitiv
2	Forurensingssensitiv	Forurensingsnøytral
3	Forurensingstolerant	Forurensingstolerant
4	Svært forurensingstolerant (opportunistisk)	Forurensingstolerant (opportunistisk)
5	Kraftig forurensingstolerant (opportunist)	Forurensingsindikerende art

V3.3 Endringer i NSI-grupper

Etter som ny informasjon blir tilgjengelig og arter splittes og bytter slekter har vi i noen tilfeller ansett det som nødvendig å endre arters tilhørende NSI-gruppe (tabell V3.2)

Tabell V3.2 Oversikt over endringer i NSI- og ISI-verdier gjort, hvor verdiene er hentet fra og kilder som viser til informasjonen avgjørelsen er basert på.

Art	Gammel NSI-gruppe	Ny NSI/ISI hentet fra	Kilde
Tubificoides benedii	i.a	Oligochaeta (NSI 5)	Giere et. al. 1988; Giere et. al. 1999
Pista mediterranea	i.a	Pista cristata (NSI 2)	Jirkov & Leontovich 2017; Hutchings pers. med.
Pista cristata	2	Pista lornensis (NSI 2)	Jirkov & Leontovich 2017; Hutchings pers. med.
Hermania sp.	i.a	Philine scabra (NSI 2)	Chaban et. al. 2015
Philinidae	i.a	Philine sp. (NSI 2)	Chaban & Lubin 2015

Bray JR, Curtis JT. (1957). An ordination of the upland forest communities of Southern Wisconsin. - *Ecological Monographs* 27:325-349.

Chaban EM, Nekhaev IO, Lubin PA. (2015). *Hermania indistincta* comb. nov. (Gastropoda: Opisthobranchia: Cephalaspidae) from the Barents Sea – new species and genus for the fauna of the Russian Seas. *Zoosystematica Rossica* 24(2): 148-154.

Giere O, Rhode B, Dubilier N. (1987). Structural peculiarities of the body wall of *Tubificoides benedii* (Oligochaeta) and possible relations to its life in sulphidic sediments. *Zoomorphology* 108:29-39.

Giere O, Preusse J-H, Dubilier N. (1999). *Tubificoides benedii* (Tubificidae, Oligochaeta) — a pioneer in hypoxic and sulfidic environments. An overview of adaptive pathways. *Hydrobiologia* 406: 235-241.

Jirkov IA, Leontovich MK. (2017). Review of genera within the *Axionice/Pista* complex (Polychaeta, Terebellidae), with discussion of the taxonomic definition of other Terebellidae with large lateral lobes. *Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom* 97(5): 911-934

Vedlegg 4 - Indeksbeskrivelser

V4.1 Diversitet og jevnhet

Shannon-Wieners diversitetsindeks (H') beskrives ved artsmangfoldet (S , totalt antall arter i en prøve) og jevnhet (J , fordelingen av antall individer relatert til fordeling av individer mellom artene) (Shannon og Weaver 1949). Diversitetsindeksen er beskrevet av formelen

$$H' = - \sum_{i=1}^S p_i \log_2 p_i$$

hvor $p_i = N_i/N$, N_i = antall individer av art i , N = totalt antall individer i prøven eller på stasjonen og S = totalt antall arter i prøven eller på stasjonen.

Diversiteten er vanligvis over tre i prøver fra uforurensede stasjoner. Ved å beregne den maksimale diversitet som kan oppnås ved et gitt antall arter, $H'_{\max} (= \log_2 S)$, er det mulig å uttrykke jevnheten (J) i prøven på følgende måte (Pielou 1966)

$$J = \frac{H'}{H'_{\max}}$$

hvor H' = Shannon Wiener indeks og $H'_{\max}$ = diversitet dersom alle arter er representert med ett individ. Dersom $H' = H'_{\max}$ er J maksimal og får verdien 1. J har en verdi nær null dersom de fleste individene tilhører en eller få arter.

Hurlbert diversitetsindeks ES_{100} er beskrevet som

$$ES_{100} = \sum_i^S \left[1 - \frac{\binom{N - N_i}{100}}{\binom{N}{100}} \right]$$

hvor ES_{100} = forventet antall arter blant 100 tilfeldig valgte individer i en prøve med N individer, S arter, og N_i individer av i -ende art.

V4.2 Sensitivitet og tetthet

Sensitivitet beskrives av indeksene ISI (Indicator Species Index), NSI og AMBI (Azti Marin Biotic Index).

Beregning av ISI er beskrevet av Rygg, 2002 og NIVA-rapport 4548-2002. Formelen for utregning av en prøves ISI-verdi er gitt ved

$$ISI = \sum_i^S \left[\frac{ISI_i}{S_{ISI}} \right]$$

hvor ISI_i er verdien for arten i og S_{ISI} er antall arter tilordnet sensitivitetsverdier. Hver art er tilordnet en sensitivitetsverdi (ISI-verdi), og en prøves ISI-verdi beregnes ved gjennomsnittet av artene i prøven.

NSI er utviklet med basis i norske faunadata. Her er også hver art tilordnet en sensitivitetsverdi (NSI-verdi) og individantall for hver art inngår i beregningen. Formelen for utregning av en prøves NSI-verdi er gitt ved

$$NSI = \sum_i^S \left[\frac{N_i \cdot NSI_i}{N_{NSI}} \right]$$

hvor N_i er antall individer og NSI_i er verdien for arten i , N_{NSI} er antall individer tilordnet sensitivitetsverdier.

Sensitivitetsindeksen AMBI tilordner hver art en ømfintlighetsklasse (økologisk gruppe, EG): EG-1: sensitive arter, EG-2: indifferente arter, EG-3: tolerante, EG-4: opportunistiske, EG-5: forurensingsindikerende arter, og hvor hver enkelt økologiske gruppe har en toleranseverdi (AMBI-verdi) (Borja et al., 2000). Formelen for beregning av en prøves AMBI-verdi er gitt ved

$$AMBI = \sum_i^S \left[\frac{N_i \cdot AMBI_i}{N_{AMBI}} \right]$$

hvor N_i er antall individer med innenfor økologisk gruppe i , $AMBI_i$ er toleranseverdien for de ulike økologiske gruppene (henholdsvis 0, 1.5, 3, 3.5 og 6, for gruppe 1- 5, respektivt) og N_{AMBI} er antall arter tilordnet en AMBI-verdi.

DI (diversity index) er en indeks for individtetthet og er gitt ved (Veileder 02:2013)

$$DI = abs[\log_{10}(N_{0,1 \text{ m}^2}) - 2,05]$$

hvor abs står for absoluttverdi, $N_{0,1 \text{ m}^2}$ står for antall individer pr. $0,1 \text{ m}^2$.

AMBI og DI viser stigende verdi ved synkende (dårligere) tilstand, mens alle de andre indeksene viser synkende verdi ved synkende (dårligere) tilstand.

V4.3 Sammensatt indeks (NQI1)

Den sammensatte indeksen NQI1 (Norwegian quality status, version 1) bestemmes ut fra både artsmangfold og sensitivitet (AMBI).

NQI-indeksen er gitt ved formelen

$$NQI1 = \left[0,5 \cdot \left(\frac{1 - AMBI}{7} \right) + 0,5 \cdot \left(\frac{\left[\frac{\ln(S)}{\ln(\ln(N))} \right]}{2,7} \right) \cdot \left(\frac{N}{N + 5} \right) \right]$$

hvor *AMBI* er en sensitivitetsindeks, *S* er antall arter og *N* er antall individer i prøven.

V4.4 Normalisering

Ved å regne om alle indekser til nEQR (normalised Ecological Quality Ratio) får man normaliserte verdier som gjør det lettere å sammenligne dem. nEQR gir en tallverdi på en skala mellom 0 og 1, og hver tilstandsklasse spenner over nøyaktig 0,2 (tilstandsklasse «svært dårlig» tilsvarer verdier mellom 0 – 0,2, tilstandsklasse «dårlig» tilsvarer verdier mellom 0,2 – 0,4 osv.). I tillegg til å vise statusklassen viser nEQR-verdien også hvor høyt eller lavt verdien ligger innenfor sin tilstandsklasse. For eksempel viser en nEQR-verdi på 0,75 at indeksen ligger tre firedeler i tilstandsklassen «God» (Tabell V.2).

Alle indeksverdier omregnes til nEQR etter følgende formel

$$nEQR = \frac{abs|Indeksverdi - Klassens nedre verdi|}{Klassens øvre indeksverdi - Klassens nedre grenseverdi} \cdot 0,2 + \text{Klassens nEQR Basisverdi}$$

Vedlegg 5- Referansetilstander

Fargene som er brukt i tabellene nedenfor (V5.1-V5.3) angir hvilken tilstand de ulike parameterne tilhører; blå tilsvarer tilstand «svært god», grønn → «god», gul → «moderat», oransje → «dårlig» og rød → «svært dårlig». Bunnfauna klassifiseres ut i fra NS 9410 (2016; tabell V5.4) ved stasjoner i anleggssonen, og i henhold til Veileder 02:2013 (2015) ved stasjoner utenfor anleggssonen.

Tabell V5.1 Oversikt over klassegrenser og tilstand for de ulike indeksene i henhold til Veileder 02:2013 (2015).

Indeks	Tilstand				
	Svært god	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig
NQI1	0,82- 0,90	0,63 – 0,82	0,49 – 0,63	0,31 – 0,49	0 – 0,31
H'	4,8 – 5,7	3,0 – 4,8	1,9 – 3,0	0,9 – 1,9	0 – 0,9
ES ₁₀₀	34 - 50	17 – 34	10 – 17	5 - 10	0 - 5
ISI	9,6 – 13	7,5 – 9,6	6,2 – 7,5	4,5- 6,1	0 – 4,5
NSI	25 – 31	20 – 25	15 – 20	10 - 15	0 - 10
DI	0-0,30	0,30 – 0,44	0,44 – 0,60	0,60 - 0,85	0,85 – 2,05

*Økologiske tilstandsklasser

Tabell V5.2 nEQR-basisverdi for hver tilstand*.

	nEQR basisverdi	Tilstand
Klasse I	0,8	Svært god
Klasse II	0,6	God
Klasse II	0,4	Moderat
Klasse IV	0,2	Dårlig
Klasse V	0	Svært dårlig

*Tilstandsklasse

Tabell V5.3 Klassifisering av de undersøkte parameterne som inngår i Molvær et. al, 1997, Bakke et. al, 2007, Veileder 02:2013 (2015) og veileder M-608 (2016). Organisk karbon er total organisk karbon (TOC) korrigeret for finfraksjonen i sedimentet.

Parameter	Måleenhet	Tilstand*					
		I	II	III	IV	V	
		Bakgrunn	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig	
Dypvann	O ₂ innhold**	mg O ₂ / l	>6,39	6,39-4,97	4,97-3,55	3,55-2,13	<2,13
	O ₂ metning***	%	>65	65-50	50-35	35-20	<20
	TOC	mg TOC/g	<20	20-27	27-34	34-41	>41
Sediment	Kobber	mg Cu/kg	<20	20-84	20-84	85-147	>147
	Sink	mg Zn/ kg	0-90	91-139	140-750	751-6690	>6690

* Tilstandsklasse

** Regnet fra ml O₂/L til mg O₂/L hvor omregningsfaktoren til mg O₂/L er 1,42

*** Oksygenmetningen er beregnet for salinitet 33 og temperatur 6°C

Tabell V5.4 Vurdering av faunaprøver for prøvestasjon C1 (NS 9410:2016).

Tilstand*	Krav
1 - Meget god	Minst 20 arter av makrofauna (> 1 mm) utenom nematoder i et prøveareal på 0,2 m ² . Ingen av artene må utgjøre mer enn 65 % av det totale individantallet.
2 - God	5-19 arter av makrofauna (> 1 mm) utenom nematoder i et prøveareal på 0,2 m ² . Mer enn 20 individer utenom nematoder i et prøveareal på 0,2 m ² . Ingen av artene utgjør mer enn 90 % av det totale individantallet.
3 - Dårlig	1 til 4 arter av makrofauna (> 1 mm) utenom nematoder i et prøveareal på 0,2 m ² .
4 - Meget dårlig	Ingen makrofauna (> 1 mm) utenom nematoder i et prøveareal på 0,2 m ² .

*Miljøtilstand

Vedlegg 6 - Artsliste

Artsliste med NSI-verdier, sortert alfabetisk innen hovedgrupper, for all fauna funnet ved Norske Skog Skogn (Tabell V6.1).

Tabell V7.1 Artsliste for bunnfauna. Arter markert i rødt er arter som er identifisert (og i enkelte tilfeller kvantifisert), men som ikke er statistisk gjeldende (i.e. Foraminifera, phylum Bryozoa, kolonielle Porifera, infraklasse Cirripedia, kolonielle Cnidaria, phylum Nematoda og pelagiske arter, jf. NS-EN ISO 16665:2013. Symbolet «X» indikerer at arten eller taxaen er observert, men ikke kvantifisert.

TAXA	N SI (E G)	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi	Fi			
		3-1	3-2	3-3	3-4	3-5	8-1	8-2	8-3	8-4	8-5	4-1	4-2	4-3	4-4	4-5	5-1	5-2	5-3	5-4	5-5		
Ampharete octocirrata	1	6	8	2	9	18			1	2	4			3	2	3	1	2	3	6	5	4	
Ampharete sp.	1	11	6	1	1	3	1				1	1					1	1				1	
Ampharetidae	1	1	1			1																1	
Amphicteis gunneri	3																					1	
Amphictene auricoma	2	1	5	4	11	5			2	4	2	2	7	2	4	2	12	17	6	4		14	
Amythasides macroglossus	1									2							1	1			2		
Anobothrus gracilis	2				1									1				1					
Aphelochaeta sp.	2								1	5	1									1	2	1	
Aphrodita aculeata	1	1				1																	
Apistobranchus tullbergi	2		1		1	4						1											
Brada sp.	2				1																		
Ceratocephale loveni	3						1																
Chaetozone setosa (artskompleks)	4	3	1			2	18	13	14	13	15	6		7	1		1	2	2			1	
Chirimia biceps	2			2	1	2	1	1											1				
Cirratulidae	4																1						
Dasybranchus caducus										2													
Diplocirrus glaucus	2	5	2	2	50	10	29	2	15	36	52	16	19	36	35	21		4	2	7	3		
Drilonereis filum	2		2						1														
Eclysippe cf. vanelli	1	1	2		1						1												
Eteone longa (artskompleks)	4																			1			
Eteone sp.	4														1								
Euchone sp.	2			1													1						
Euclymeninae	1			2			2																
Eumida sp.	1											1											
Exogone verugera	1	1			1											1		1					
Flabelligeridae	2															1							
Galathowenia oculata	3	2	3	5	2	20	4			1	1	1	2	3	1	2	5	13	17	10	15		
Glycera alba	2						1	1	1	1		1		1									
Glycera lapidum	1	1						3	1	1	1	3	5				5	6	2	4	5		
Glycera sp.	2	2	1	4	3	3				1	1				1	1							
Glycinde nordmanni	1																1	1			1		
Goniada maculata	2	2	5	2	6	2	4	1	3	2	3	2	5	5	3	7	4	6	4	5	1		
Heteromastus filiformis	4	64	99	97	75	97	22	13	14	14	13	69	10	10	7	2	85	32	19	17	33	27	28
Hydroides norvegica	1		1														2		1	2			
Laetmonice filicornis										1													
Lagis koreni	4								1		2	1					1	1					

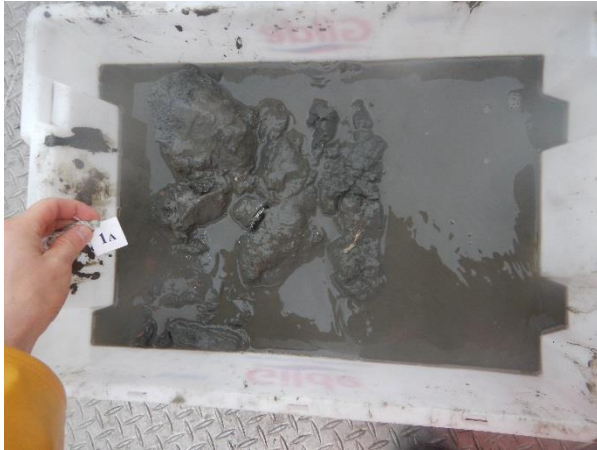
Laonice sp.	1	5		1	1	1			1	1			1	1	1				2	1	
Levinsonia gracilis	2		1	1	1	1		1				3	1	7	3	4					
Lumbrineridae	2	2		3	2	2	1		1	1	2						2	2		2	3
Maldane sarsi	4		1			6							1					2	1	7	1
Maldanidae	2	1																			
Melinna elisabethae	2	1																			
Myriochele sp.	2	2			3																
Nephtys assimilis													1			1				3	2
Nephtys paradoxa	2					1			2												
Nephtys sp.	2		1	1	1			1	1						1	5	4	3			
Notomastus latericeus (artskompleks)	1	1	1	1		3			1	2									2	1	4
Ophelina sp.	3			1	1	1									2						
Owenia borealis	2					1														1	1
Oxydromus flexuosus	3		1				1			1		1	1		2		1		1		
Paradoneis lyra	2		1							1											
Paramphinome jeffreysii	3	86	0	93	3	99	2	45	81	85	70	18	16	14	11	14	92	11	14	10	13
Paramphitrite tetrabanchia	1						1	1													
Pectinaria belgica	2					1															
(Pectinaria sp.)	1														1						
Pectinariidae										1											
Pherusa sp.	2			1	1										3						
Pholoe baltica	3	4	2	3	6	4	6	4	3	6	9	10	1	22	10	14			1	4	4
Pholoe pallida	1						3		1		1	2		2							
Pista cristata	2	1																			
Pista mediterranea	2			1																	
Pista sp.																					1
Polycirrus medusa	1														1						1
Polycirrus sp.	1		1	1			1														
Polynoidae	2	1	1		1			1		2	1	1			2		2		2	1	
Polyphysia crassa	3			3	1	2		1	2	3	1	1	1		3	1	1		4	2	3
Praxillella affinis	1					3															
Prionospio cirrifera	3				3																
Prionospio fallax	2	2	2	2	3	1			1					3	3	1		2	1	3	
Pseudopolydora antennata	3				1	1															
Pseudopolydora paucibranchiata	4	30	16	21	4	90	18	1	4	10	21	7	10	10	19	11		8	6	1	4
Rhodine loveni	2							1													
Sabellidae	2		2	1		1									1	1					
Scolelepis korsuni	1		3	1													1				1
Scoletoma fragilis	2																			1	
Sige fusigera	3					1															
Sosane sulcata	1																	1			1
Sphaerodorum gracilis (artskompleks)	2		2	3	1	1	3			1	1	2	1	1	1	4	1	3	2	1	2
Spionidae	3	1			1																
Spiophanes kroyeri	3			1	2	1						1		1		3	2		4	2	2
Streblosoma bairdi	2	1	2	2	1	2	1	1	1	1			1		1		1				
Streblosoma intestinale	1	3	2	1	3	5									1						
Syllis cornuta	3																			1	
Terebellidae	1		1									1									
Terebellides sp.	2			1					1		1	3	1	4	6	2	3	1	4	1	2

Vedlegg 7– Bilder av sediment

Det ble tatt bilder av sedimentet fra ett hugg per stasjon etter at grabben ble tømt i plastbaljen, men før vask (Figur V8.1 – V8.4).

Figur V8.1 Sediment før vask. Ved Fi3.

Figur V8.2 Sediment før vask ved Fi8.

Figur V8.3 Sediment før vask ved Fi14

Figur V8.4 Sediment før vask ved Fi15